

Bærekraftige fagforeninger og krisernes betydning

Med udgangspunkt i en dansk sammenhæng

KNS

31. maj 2023

Mona Striib, FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Fra sundhedskrise, til sikkerhedskrise, til energikrise til inflationskrise...

- Det er en vanskelig tid
- Det virker som om at den ene krise fulgte efter den anden
- Efter nogle turbulente år med pandemi, stod vi pludselig i en ny situation med krig i Europa, risiko for energimangel og den højeste inflation i over 40 år.
- Men hvis man tager et kig i forstørrelsesglasset, så går det faktisk meget godt i Danmark
- Vi snakker nu om, at kriserne er ovre i Danmark
- Men vi har en "medlemskrise"

Sundhedskrisen

- Dansk økonomi har klaret sig utroligt godt igennem corona
- Til trods for udgifter på over 100 mia. danske kroner
- Corona har taget hårdt på sundhedsvæsenet, og medarbejderne.

Medarbejdermangel

- Forgæves rekrutteringsrate måler hvor stor en andel af stillingsopslag, der enten ikke bliver besat eller ikke bliver besat af en person med de ønskede kvalifikationer.
- Den seneste opgørelse i Danmark viser at raten er 30% for social- og sundhedsassistenter og 36% for social- og sundhedshjælpere.
- Tallene varierer på tværs af landet
- 50% for social- og sundhedshjælpere i Østjylland

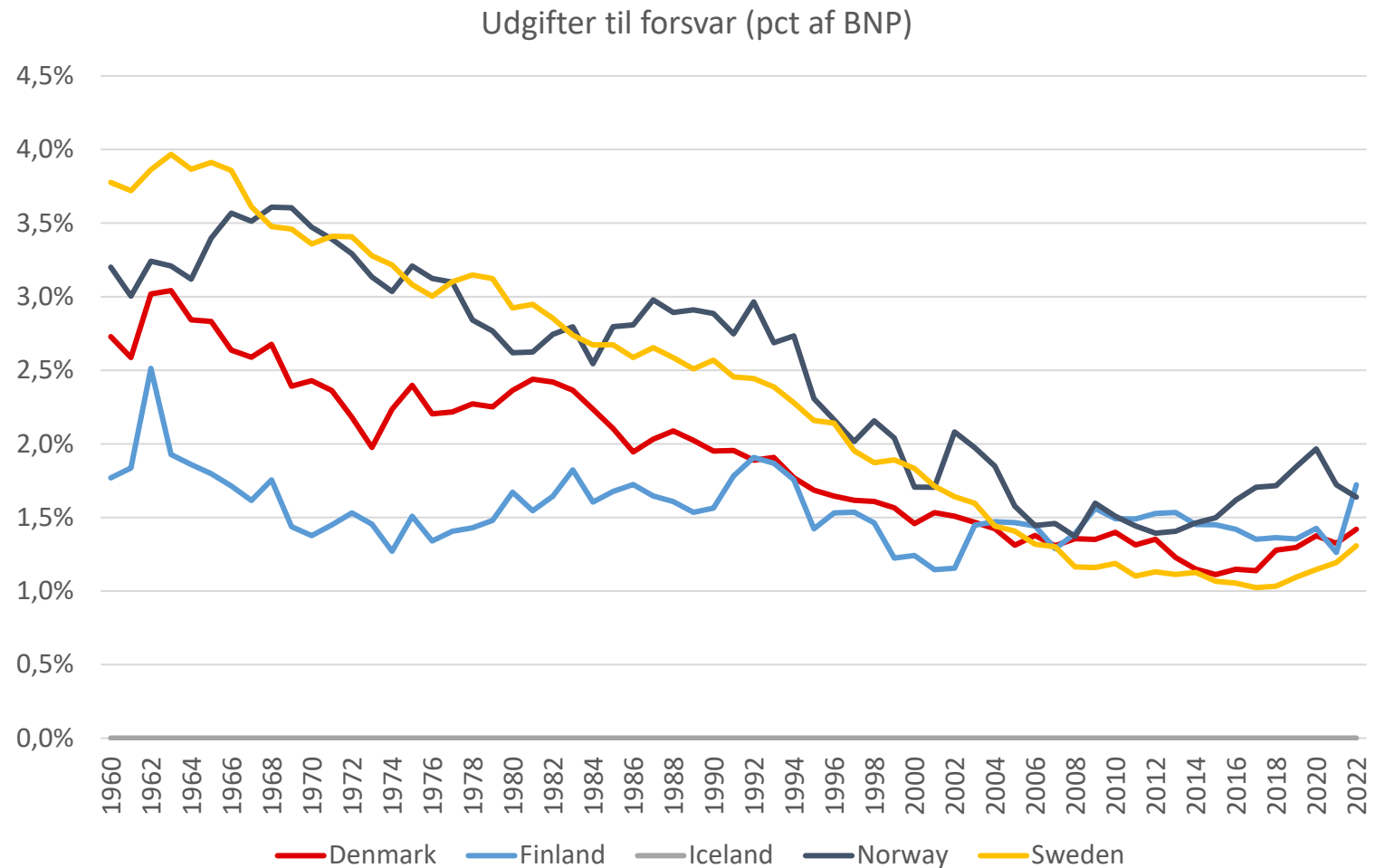
Sikkerhedskrise

- Dansk militær er blevet oprustet
- For at få finansieret dette, har Regeringen afskaffet en helligdag, til trods for store protester fra befolkningen og fagforeninger
- Men der er stadig fundet penge til at give topskattelettelser

Forsvarsudgifter

- Danmark har, som de andre nordiske lande, brugt færre penge på militær de seneste mange årtier
- Danmark har besluttet at bruge 18 mia. kr. på forsvar frem til 2030
- Ved folkeafstemningen sidste juni, stemte danskerne for at afskaffe forsvarsforbeholdet til EU, og deltage fuldbyrdet i forsvarssamarbejdet.

Ukrainere i Danmark

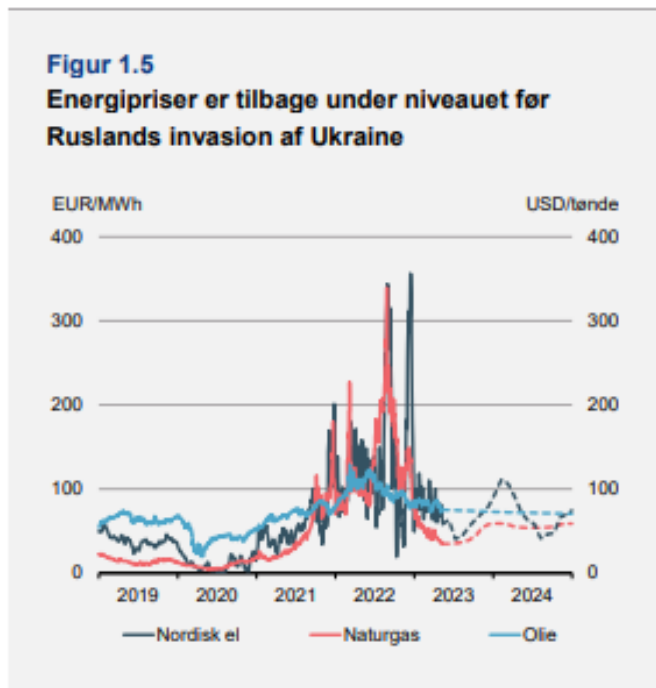
- 31.400 ukrainere kom til Danmark i 2022
- Ukrainerne bor primært i de store byer i Danmark
- Særlov der giver ukrainske personer, som indvandrede efter invasionen, opholdstilladelse og mulighed for at komme hurtigere i arbejde.
- Af de ukrainske statsborgere, som er omfattet af særloven, var 6.800 personer i arbejde i december 2022

Brancher	Hotel og restaurant	Rengøring og vikarbureauer	Landbrug	Handel	Industri
Ukrainere	1.200	1.200	1.000	700	700

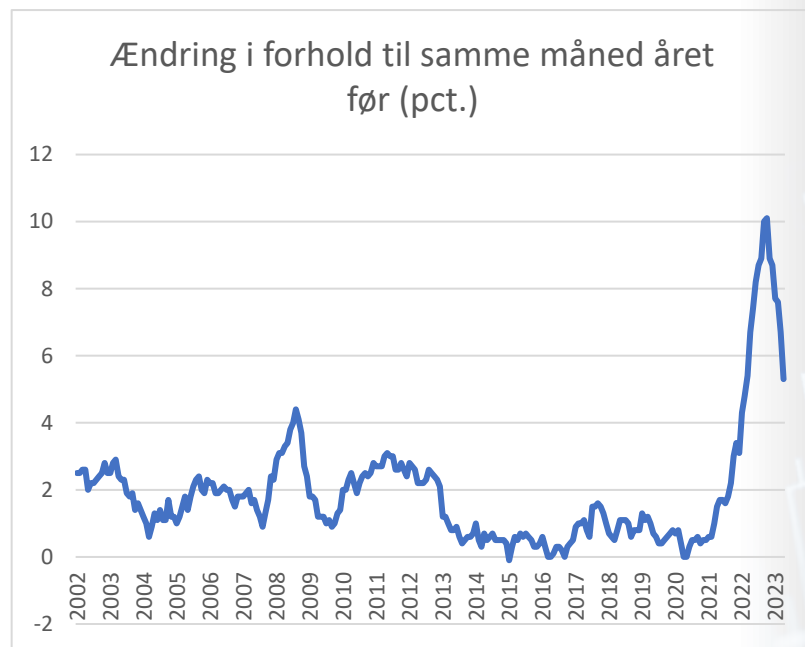
Energikrise

- Energifiserne steg meget sidste år, men er nu tilbage på niveau fra før Rusland invaderede Ukraine

Inflationskrise

- Danmark oplevede i efteråret 2022 en meget høj inflation på over 10 pct.
- Udviklingen er vendt, og vi er på vej ned igen

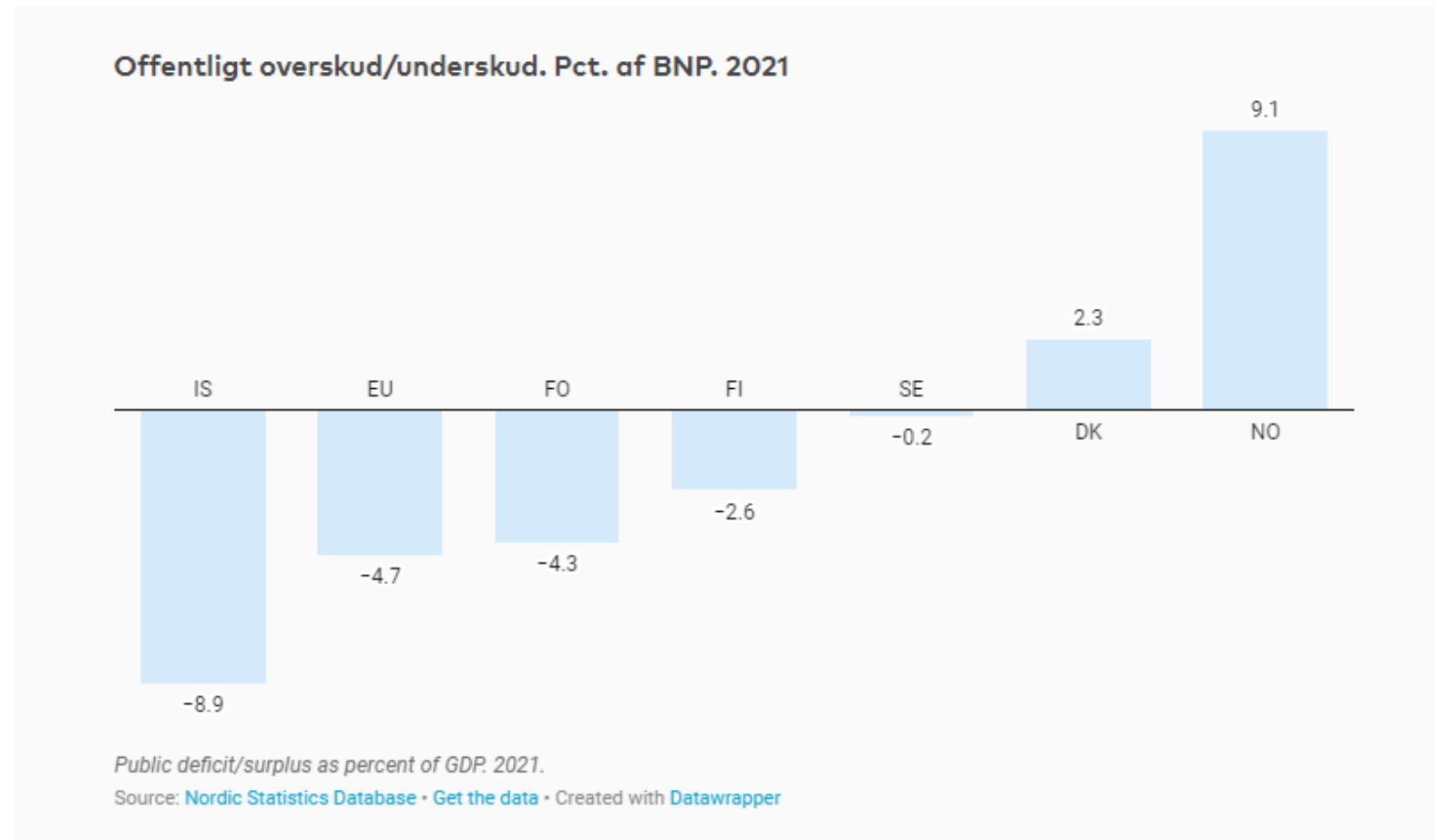
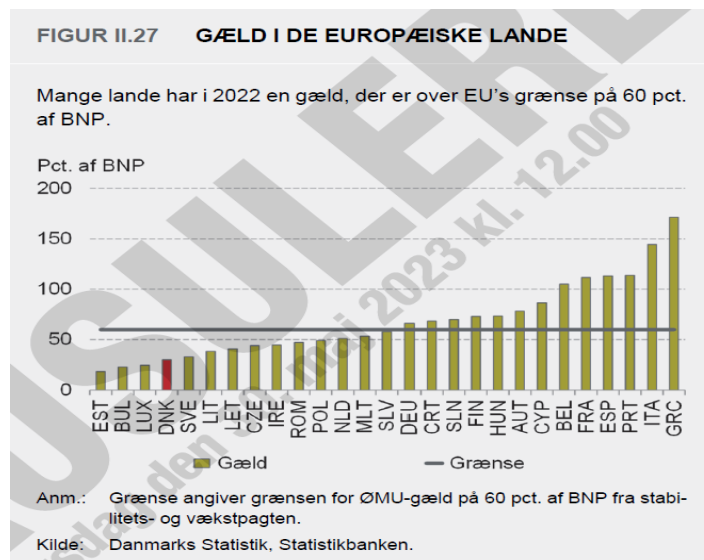
Dansk økonomi

- Klarer sig bedre end ventet
- Forbedring af de offentlige finanser frem mod 2030
- Råderummet frem mod 2030 er netop steget med 16 mia. kr. og er nu 64 mia. kr. i alt
- Demografisikringen koster 28 mia. kr. så der er stadig mange penge i kassen
- Finansministeren siger at de ekstra midler blandt andet skal bruges på sundhedsvæsenet, klima- og miljø, sikkerhed og uddannelse
- Der er risiko for at de vil blive brugt til yderligere skattelettelser

Økonomien i Norden og EU

- Danmark og Norge er godt med sammenlignet med de andre nordiske lande og har overskud
- Sammenlignet med de andre europæiske lande er Danmark og Sverige de lande med den laveste gæld

Øvrige udfordringer

- I Danmark har vi en stor udfordring med hvordan Finansministeriet udregner dynamiske udgifter og indtægter.
- De modeller Finansministeriet bruger fokuserer meget på arbejdsudbud. Og skattelettelser eller afgiftsnedsættelser ses tit som en gevinst for statskassen, mens investeringer i offentlig velfærd nærmest altid kun bliver set som en udgift.
- Vi mener at der er dynamiske effekter ved fx investeringer i bedre daginstitutioner, bedre ældrepleje og bedre sundhed

Øvrige udfordringer

Eksempel:

Finansministeriets regnemodel viser en sænkning af sukerafgiften vil hæve arbejdsudbuddet. Fordi hvis man sænker afgiften, så vil befolkningen få mere ud af deres arbejde, og dermed vil de have incitament til at arbejde mere.

Uagtet om de bruger deres løn på ting der indeholder sukker, eller om de reelt ville opdage at en pakke vingummier koster 1,84 kroner mindre.

Øvrige udfordringer

Når vi spørger befolkningen, hvad der vil give dem lyst til at arbejde mere, så nævner de ting som bedre ældrepleje og daginstitutioner af høj kvalitet.

Men når Finansministeriets modeller regner på udgifterne til bedre velfærd, så er det kun en udgift for de offentlige kasser, og ikke en investering der potentielt ville kunne give højere arbejdsudbud og bedre livskvalitet.

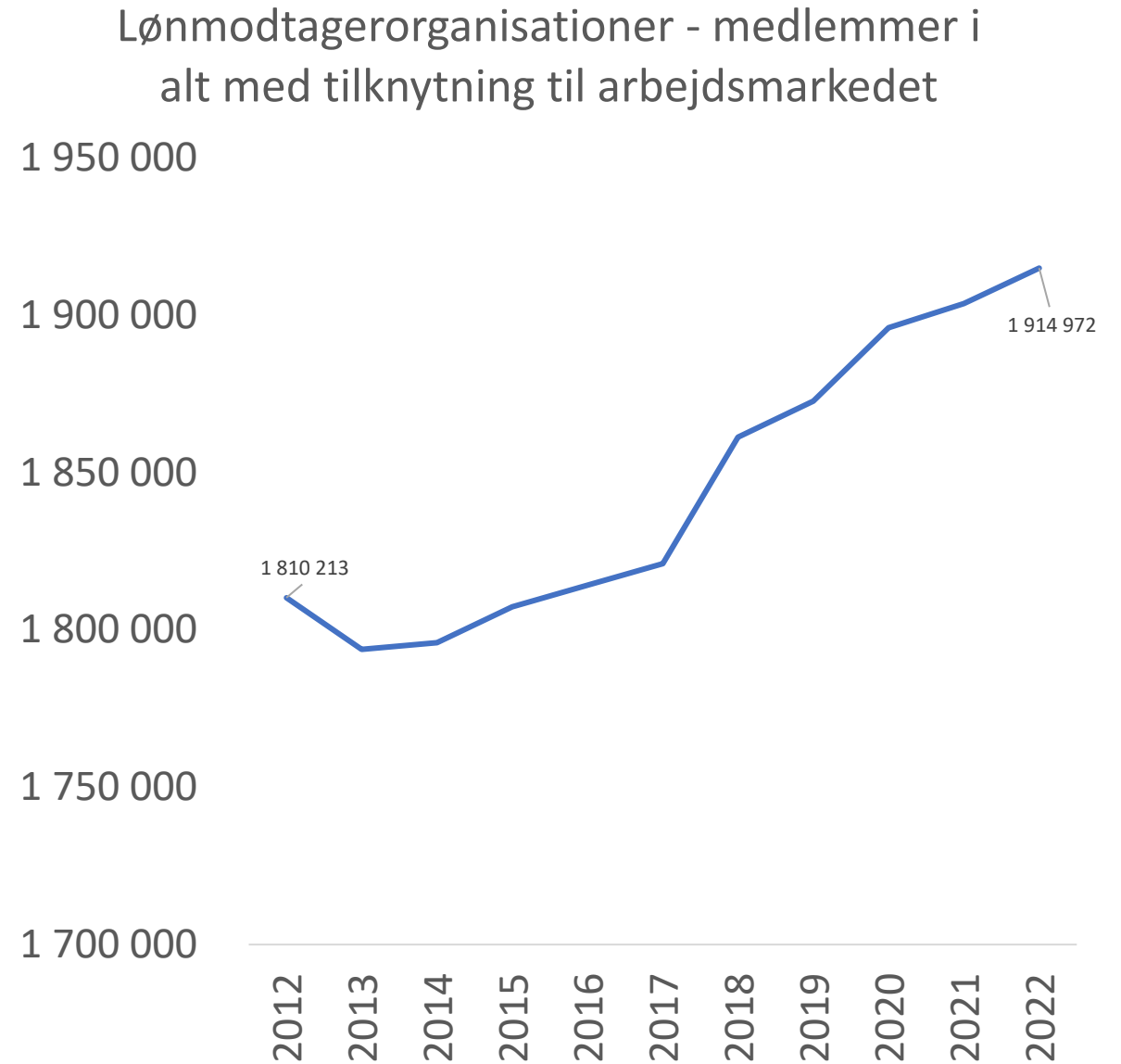
Et blik i krystalkuglen

- Dansk økonomi ser god ud, også på den lange bane
- Vi håber på at der inden længe bliver kigget på finansministeriets dynamiske regnemodeller
- Den største udfordring vi står overfor er mangel på medarbejdere på velfærdsområderne
- Vi håber at være med til at løse denne udfordring ved bedre løn og bedre arbejdsvilkår der vil tiltrække velfærdsmedarbejdere og give dem lyst og mulighed for at blive i faget længe

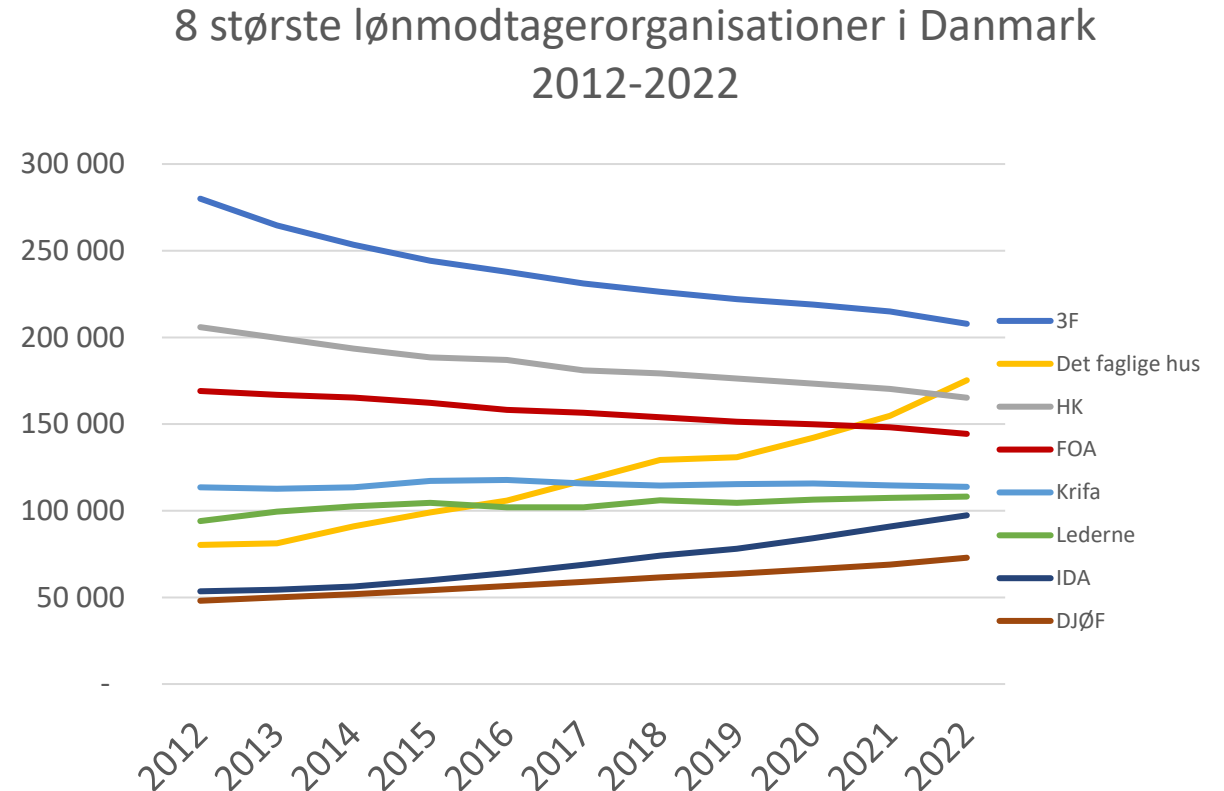
Vi er udfordret på medlemssiden

Antallet af medlemmer i lønmodtagerorganisationer vokser samlet set i Danmark.
Men....

Vi er udfordret på medlemssiden

- De store fagforeninger taber medlemmer og de gule vinder frem. Det faglige hus er nu næststørst i Danmark.

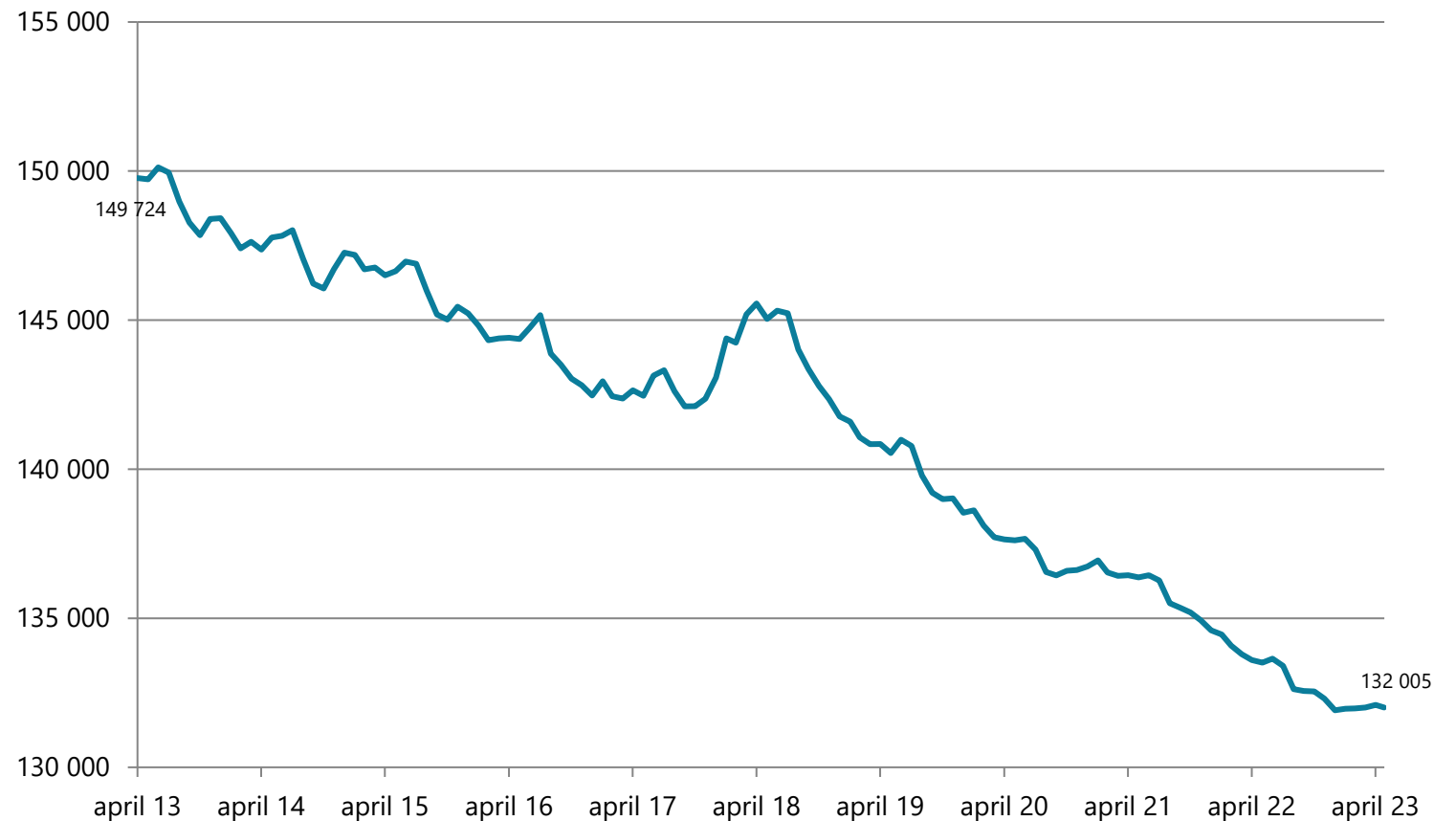

Kilde: Danmarks Statistik LONMED3 (medlemmer med arbejdsmarkedstilknytning)

FOAs medlemsudvikling (erhvervsaktive ekskl. elever)

Figuren viser udviklingen i antallet af erhvervsaktive FOA-medlemmer (ekskl. elever) de seneste 10 år.

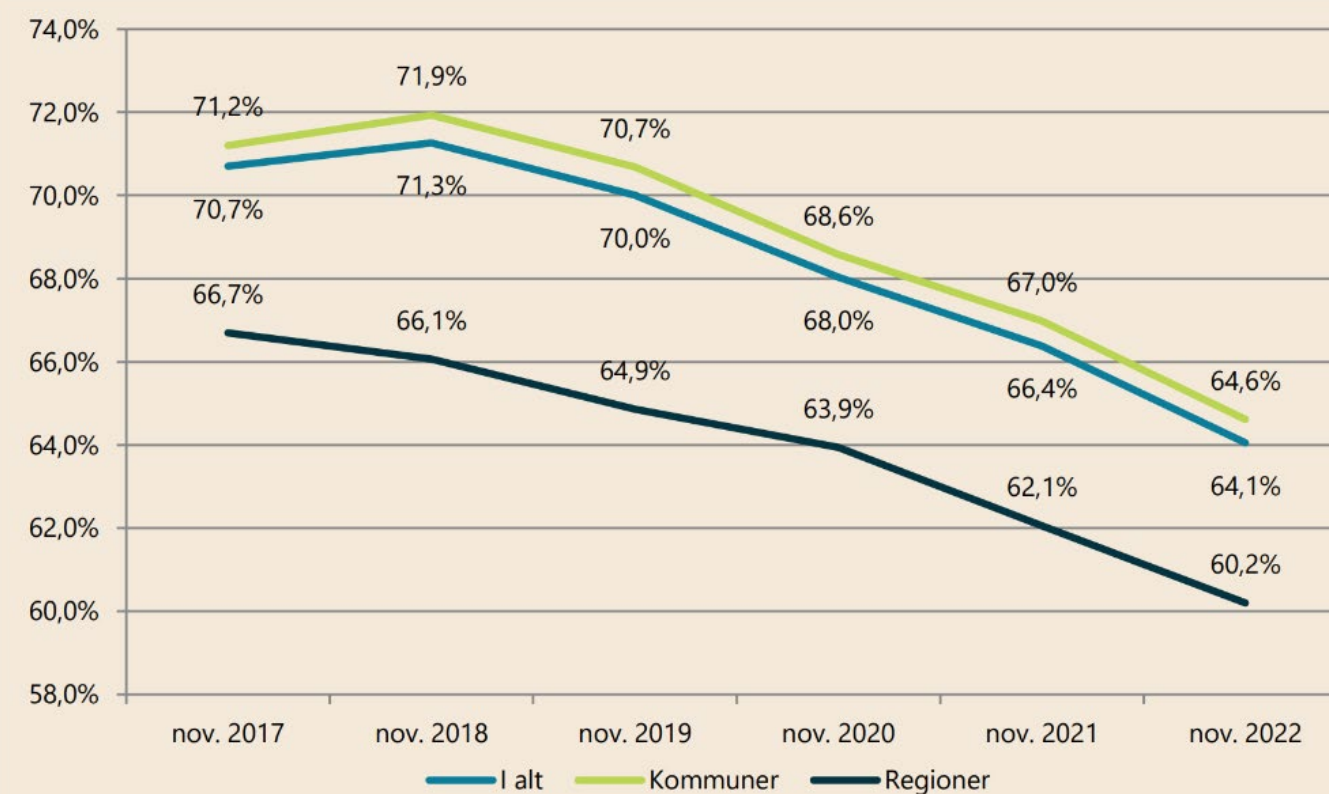
Vær opmærksom på, at efterlønsalderen steg fra 63 ½ år til 64 år ved årsskiftet 2022/2023. Derfor vil ingen nå efterlønsalderen i første halvår af 2023. Dette har automatisk holdt antallet af erhvervsaktive oppe siden årsskiftet 2022/2023.

Organisationsprocenterne falder(FOA 2017-2022)

- Der er nu 55.493 potentielle medlemmer i gruppen af ordinært ansatte månedslønnede med 20 timer eller mere
- I den samlede gruppe af ansatte på FOAs overenskomster (dvs. inkl. timelønnede, månedslønnede på små timetal, samt fleksjobbere og ekstraordinært ansatte), er det nu 48,7 procent af de ansatte, der er medlem af FOA. Det svarer til 112.488 potentielle medlemmer.

Figur 1. Organisationsprocent for kommunalt og regionalt ansatte ekskl. elever

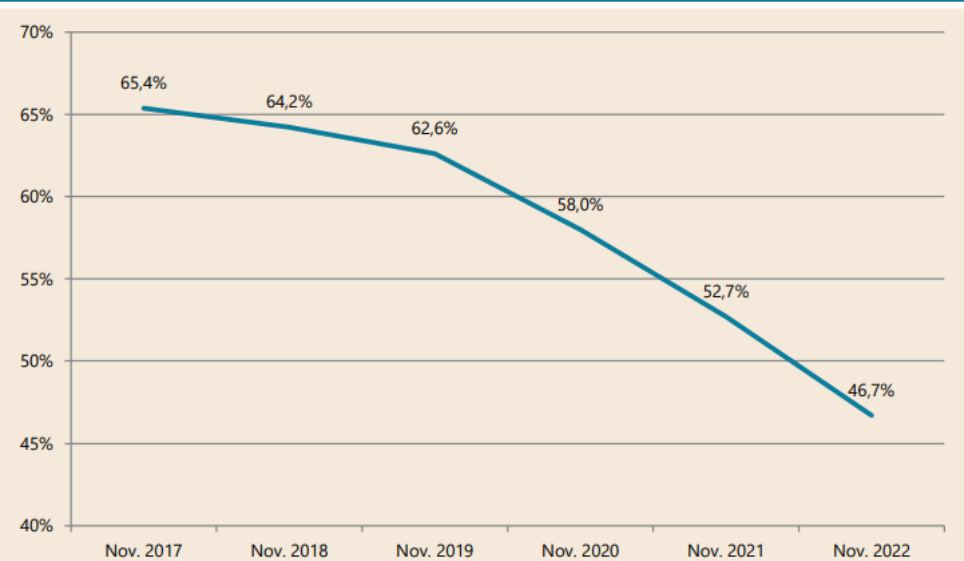

Anm.: Figuren vedrører kommunalt og regionalt ordinært ansatte på månedsløn med mindst 20 timer om ugen. For **regionalt ansatte** er tallene ekskl. ikke-uddannede social- og sundhedspersonaler, herunder podere.

Vi har bedst fat i de ældre

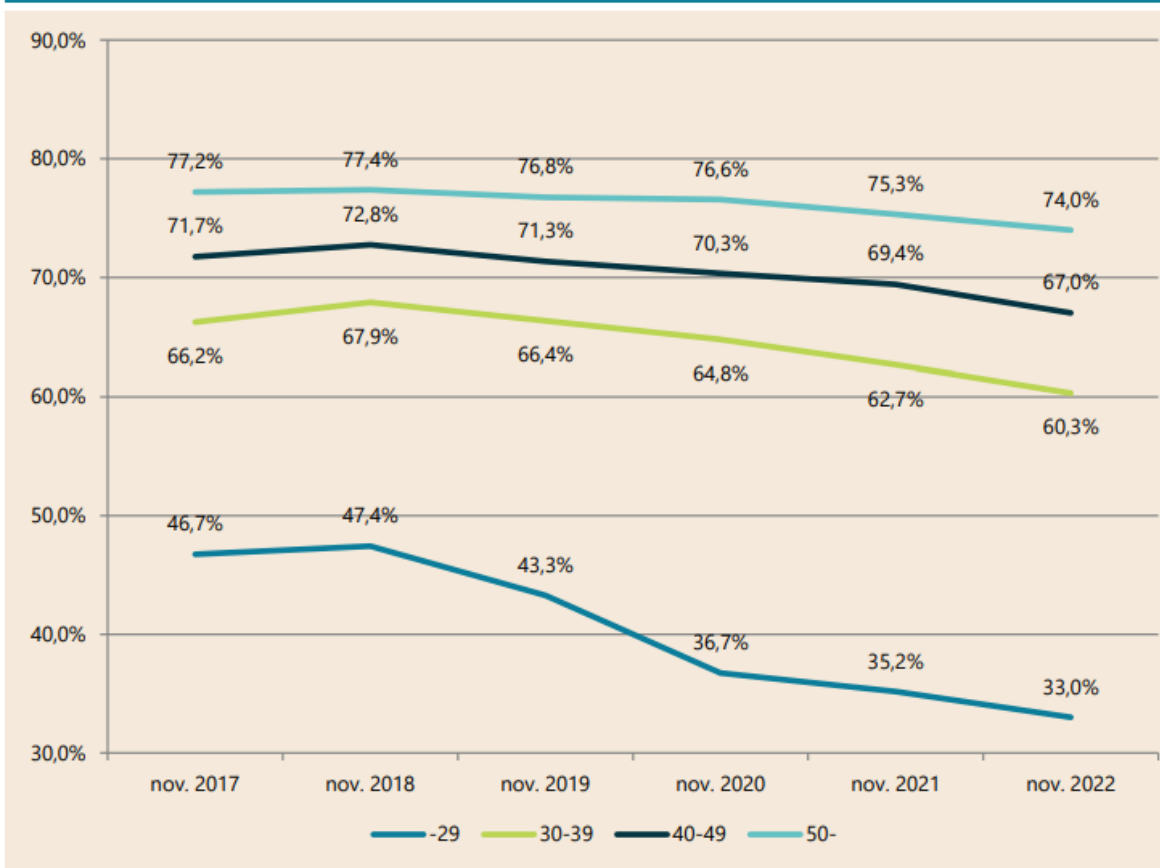
- Og dårlig fat i de yngre
- Og elevtallene ser heller ikke gode ud

Figur 1. Udvikling i den samlede organisationsprocent for FOAs elevgrupper

Anm.: Figuren viser den samlede organisationsprocent for elever på FOAs kommunale og regionale overenskomster.

Figur 3. Organisationsprocenter for FOAs medlemmer fordelt på aldersgrupper

Tallene vedrører ordinært ansatte på månedsløn og med mindst 20 timer om ugen ekskl. elever.

Tak for ordet

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN